

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ Α΄

Θέμα Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των όρων:

α. Μεγάλη Ιδέα

β. Σερπιέρι-Ρου

γ. εθνικές γαίες

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως **Σωστές** ή **Λάθος**:

1. Η Γαλλία απορροφούσε το σύνολο σχεδόν των ελληνικών εξαγωγών της σταφίδας.
2. Μέχρι το 1870 είχαν διανεμηθεί 600.000 στρέμματα εθνικών γαίων.
3. Η Εθνική Τράπεζα στηρίχθηκε αρχικά σε κεφάλαια που προήλθαν από το εξωτερικό.
4. Η απουσία βαριάς βιομηχανίας στην Ελλάδα περιόριζε το ενδιαφέρον για εκμετάλλευση του υπεδάφους.
5. Μέχρι τη δεκαετία του 1880 η μόνη σιδηροδρομική γραμμή που είχε κατασκευαστεί στην Ελλάδα ήταν αυτή που συνέδεε την Αθήνα με τον Πειραιά.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

α. Ποιες ανάγκες επεδίωκε να καλύψει η ίδρυση τραπεζικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα; (μον. 5)

β. Ποια ήταν τα προβλήματα της ελληνικής βιομηχανίας; (μον. 7)

Μονάδες 12

Θέμα Β2

α. Ποιοι παράγοντες ευνόησαν την ανάπτυξη της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας κατά τον 18ο αιώνα; (μον. 6)

β. Ποιες δυσκολίες συνάντησε η κατασκευή του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα; (μον. 7)

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ Β΄

ΘΕΜΑ Γ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αξιοποιώντας τα παρακάτω παραθέματα να αναφερθείτε στα προϊόντα τα οποία εξήγαγε το ελληνικό κράτος το διάστημα 1833-1913.

Μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Α΄

Η κυριαρχία των προϊόντων αγροτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής στο εσωτερικό του ελληνικού κράτους ήταν σχεδόν απόλυτη σε αυτή την περίοδο. Από ένα διάλογο της εποχής, που αναπαράγει ο Εντ. Αμπού, διαφαίνεται η εμπιστοσύνη στο φυσικό πλούτο της χώρας. Στην ερώτηση ποια προϊόντα θα μπορούσε να στείλει η Ελλάδα στην Παγκόσμια Έκθεση Παρισιού το 1855 η απάντηση ήταν: κορινθιακή σταφίδα, μέλι Υμηττού, ελαιόλαδο, κρασί Σαντορίνης, βαμβάκι, ρυζάκι, σύκα, βελανίδια, μετάξι, μάρμαρο Πάρου, σμύριδα Νάξου, γαιάνθρακες Κύμης και ως «βιομηχανικό προϊόν», μια ελληνική στολή. Τα ίδια, πάνω κάτω, προϊόντα είχε στείλει η Ελλάδα και στην Παγκόσμια Έκθεση του Λονδίνου, το 1851. Ας σημειωθεί εδώ, ότι στο διεθνές επίπεδο η θέσπιση των Παγκόσμιων Εκθέσεων από τα μέσα του 19ου αιώνα είχε ως στόχο την ευρύτερη παρουσίαση και κυκλοφορία των εθνικών προϊόντων υποστηρίζοντας το παιχνίδι της πολιτικής εξουσίας των ευρωπαϊκών κρατών.

Μ.-Χ. Χατζηϊωάννου, «Το ελληνικό εμπόριο», στο Παναγιωτόπουλος Β. (επιμ.), Η Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000, τόμος 4ος Αθήνα 2003, σελ. 78

ΠΑΡΑΘΕΜΑ Β΄

[...] την πρώτη θέση είχε η σταφίδα, που από μόνη της πλησίαζε σε αξία το 50% των συνολικών εξαγωγών, για να το ξεπεράσει μετά το 1865, όταν εμφανίζεται στις διεθνείς αγορές ως χώρα μονοεξαγωγική. Μάλιστα στην περίοδο 1857-1891 η αξία των εξαγωγών αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό περίπου 7% και το ποσοστό εμπορευματοποίησης αγγίζει το 100%, αφού όλες οι παραγόμενες ποσότητες εξάγονται. Πάντως, είναι αξιοσημείωτο ότι την ίδια περίοδο, ο όγκος των εξαγωγών αυξάνεται πολύ πιο γρήγορα από την αξία των εξαγωγών, γεγονός που πρέπει να σχετίζεται με την επέκταση της καλλιέργειας σε εδάφη κατώτερης ποιότητας. Σε κάθε περίπτωση, η σημασία του συναλλάγματος που εισέρρεε στη χώρα από τις εξαγωγές σταφίδας υπήρξε πρωταρχική για τα καχεκτικά δημόσια οικονομικά του κράτους για όλον τον 19ο αιώνα.

Βασίλης Πατρώνης, Ελληνική Οικονομική Ιστορία, Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα, www.kallipos.gr

ΘΕΜΑ Δ1

Λαμβάνοντας υπόψη σας το περιεχόμενο του παραθέματος και του πίνακα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α.** Να αναφερθείτε στο αποξηραντικό έργο της Κωπαΐδας και τους λόγους για τους οποίους καθυστέρησε. (μον. 18)
- β.** Να αναφέρετε άλλα δημόσια έργα εκτός από το σιδηροδρομικό και το οδικό δίκτυο. (μον. 7)

Μονάδες 25

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

Το έργο στο οποίο έστρεψε ιδιαίτερα στα χρόνια 1856-1859 την προσοχή της η κυβερνητική μέριμνα και που θα γινόταν περιώνυμο στις επόμενες δεκαετίες με τις περιπλοκές του, από οικονομικής απόψεως, ήταν η αποξήρανση της λίμνης της

Κωπαΐδος. Την άνοιξη και το καλοκαίρι του 1856, ύστερα από ένα χειμώνα παγετού, σπάνιου στα μετεωρολογικά χρονικά, επικράτησε τόσο μεγάλη ξηρασία που «επήνεγκεν τосαύτην ελάττωσιν των υδάτων της Κωπαΐδος λίμνης, ώστε εφάνη σχεδόν αποξηρανθείσα». Το γεγονός αυτό έδωσε αφορμή στο να μπει σε ενέργεια ένα όνειρο όχι μόνο των γύρω κατοίκων, αλλά και των κυβερνήσεων. Είχαν προηγηθεί άλλωστε μελέτες Ελλήνων και ξένων ειδικών. Έτσι με την ευκαιρία της ξηρασίας του 1856 «εγένετο η κάθαρσις των κυριωτέρων φυσικών υπωρύγων¹ από των εν αυταίς υλών, προβάσα εις υπόγειον μήκος 250 βασιλικών πήχεων² ως και η κάθαρσις ενός των αρχαίων φρεάτων διά δραχμών 20.300». Το ποσό αυτό ήταν περισσότερο από το μισό του συνολικού ποσού που δαπανήθηκε από εγχειοβελτιωτικά έργα όλης της χώρας [...] Στα τέλη του 1858 ο Άγγλος Γουέμπστερ ήρθε σε διαπραγματεύσεις με την κυβέρνηση για το θέμα της αποξήρανσης της λίμνης. Υπολογίζοντας ότι με 150.000 λίρες στεργλίνες θα κατάφερνε να αποπερατώσει το έργο, πρότεινε τους όρους του: Για μια πενταετία θα απολάμβανε αφορολόγητη εκμετάλλευση των γαιών της Κωπαΐδας και για 99 χρόνια θα διατηρούσε το προνόμιο της εκμετάλλευσης αυτής, με πληρωμή διπλής δεκάτης πάνω στα προϊόντα. Το έργο αυτό δεν πραγματοποιήθηκε τότε, γιατί ο Γουέμπστερ δεν κατάφερε να βρει τα σχετικά κεφάλαια στη χρηματαγορά του Λονδίνου [...]

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΓΓΕΙΟΒΕΛΤΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ (Περίοδος 1856-1859)

Έτος	Ποσό σε δραχμές
1856	34.975,13
1857	23.238,94
1858	27.117,54
1859	59.843,94

Ι.Ε.Ε, τ. ΙΓ', σ. 175

Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.
5. Διάρκεια εξέτασης τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

¹ υπώρυχας: σήραγγα

² βασιλικός πήχυς: μονάδα μήκους που αντιστοιχεί σε ένα μέτρο